

РОЗВИТОК ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Каламбет С.В.

Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту
імені академіка В.Лазаряна

Контроль є невід'ємним складником управління національним господарством і його окремими ланками. Його роль в умовах переходу до ринку визначається не тільки необхідністю усунення прорахунків в управлінні економікою, наявністю недоліків у фінансовій практиці, неефективністю витрачення коштів або розкраданням майна, і особливо державного, а й закономірністю ускладнення господарських і економічних зв'язків. Зокрема на нових засадах формується ряд державних і недержавних інституцій, до функцій яких входить контроль за наповненням доходами бюджетів усіх рівнів, за законністю й ефективністю витрачання державних, бюджетних чи власних фінансових ресурсів, достовірністю бухгалтерського обліку та фінансової звітності. В той же час у практиці сучасної управлінської системи не було передбачено іншого документального способу здійснення контролю фінансово-господарської чи іншої діяльності підприємств, установ і організацій, аніж проведення ревізій (перевірок) державними контролюючими органами.

Застосування застарілих форм фінансового контролю не дозволяє державі оперативної й ефективно впливати на процеси, які відбуваються в економіці, що призводить до зниження контрольних функцій держави в умовах трансформації економічних відносин, не забезпечує концентрацію контрольних дій на найбільш пріоритетних напрямках фінансової діяльності. Тому подальший розвиток фінансового контролю як повномасштабної діяльності разом з іншими функціями управління, що охоплюють і інтереси держави, і її громадян у сфері фінансів, потребує розробки нової концепції розвитку ринкових механізмів і інструментів його здійснення, удосконалення системи складників фінансового контролю та його уточнення, зокрема мети, завдань, об'єктів, методів та форм контролю.

Сучасним методом фінансового контролю є аудит державних ресурсів, який означає встановлення прямих та зворотніх зв'язків між кількісними та якісними параметрами фінансових потоків, що циркулюють у фінансових системах, та опосередкованими ними фінансовими відносинами.

Сфера об'єктів аудиту державних ресурсів поки обмежена рівнем визначеного бюджету, позабюджетних фондів, резервів власності. Мета аудиту державних ресурсів та його задачі трансформуються залежно від пріоритетів фінансової політики держави. Метою аудиту державних ресурсів є забезпечення фінансової безпеки держави та її територій, законного та ефективного використання державних ресурсів та власності. Задачі аудиту державних ресурсів конкретизують названу мету в частині економічності, раціональності, оцінки результативності, ефективності, рівномірності бюджетних витрат, задоволення суспільних потреб та потреб у соціальних послугах.

Аудит державних ресурсів як метод державного контролю виконує ряд взаємопов'язаних та взаємодоповнюючих функцій, головною з яких є забезпечення зворотного зв'язку між суб'єктами та об'єктами фінансового управління.

Розвиток аудиту державних ресурсів у системі державного фінансового контролю, що відповідає потребам державного управління на сучасному етапі,

передбачає рішення ряду організаційних та комунікаційних проблем. Удосконалення організаційного блоку можливо при чіткій регламентації прав та обов'язків контрольних органів у здійсненні аудиту державних ресурсів на всіх етапах бюджетного процесу.

Зстосування органами державного фінансового контролю нових форм роботи у вигляді аудиту державних ресурсів дозволяє здійснювати повний комплекс контрольних дій, спрямованих на підвищення ефективності використання фінансових ресурсів держави, при умові вживання відповідних управлінських заходів.